

Ny muligheter for tjenestepensjon

Kommentar til Rapport fra
Finansdepartementet

15.desember 2016

Eystein Gjelsvik, Pensjonsforum 20.jan 2017

LØNNSOPPGJØRET

MILLARDKAMP

OM DIN PENSJON

"Både LO og Fellesforbundet mener det vil være mye å spare på lage store fellesordninger"

"Dagens tjenestepensjonssystem er ineffektivt og kostbart"

Knip en kollega i å gjøre noe bra og fortell han om det!

Gjør ditt for at alle kommer skadd hjem fra jobb hver dag

RETTURHJETT

MER FOR PENGENE De ansatte i...

Privat ansatte kan få flere tusen kroner i økt pensjon dersom bedriftene etablerer felles pensjonskasser, mener LO.

Merete Lund...

Kirsten Karlsen...

Pensjon i private? Adfæret er de...

ha sine egne pensjonssystemer. Årsaken er at mange bedriftspensjonsordninger er små, bruker dyre fond, har enkeltdokumenter for hver bedrift og individuelle investeringsvalg.

Dermed kan ansattes pensjoner bli høyere uten at det koster arbeidsgiverne noe mer.

Et eksempel er de store sardinsman under verdens...

prosent av pensjonskapitalen. En bred ordning av sytte folkestryd eller AFP vil da ligge i den nedre delen, og en dyrt ordning i øvre del. En fordeling på i prosent utsv...

– Hvis du får en billig pensjon på 50 000, og sparer en halv prosent til i kostnader over 40 år, kan pensjonen øke med 10 prosent – fra 50 000 til 55 000, hvis pen...

Kutter kostnader Jon Hølge, daglig leder i forskningsinstituttet Fafo, mener det er...

vanskelig å repte så presis hvor mye som vil kunne spares ved å etablere store felles pensjonsordninger.

– Det avhenger blant annet av om man skal åpne opp for individuelle investeringsvalg, eller om pensjonskapitalen skal forvaltes i fellesskap. Resultatet vil bli helt forskjellig, sier han.

– NHØ har en egen innkjøpsordning for innkuddspensjon til sine medlemsbedrifter, og har...

ne. Det er en indikasjon på at størrelse og innkjøpskraft kan bety mye for pensjon, sier han.

Oppl AFP-ordningen er et eksempel på en fellesordning som er billig i drift.

Flere hundre milliarder En stor del av pensjonsmidler i Norge...

liknelse med dem som kan komme i Norge.

– Men AFP er bare delvis finansiert, og dermed ikke helt sammenliknbar med tjenestepensjon, som er basert på kapitaloppbygging, sier Fafo-forskeren.

Flere hundre milliarder En stor del av pensjonsmidler i Norge...

et stort og viktig spørsmål, sier han.

– Det vil ha stor betydning å sikre for eksempel lavere forvaltningskostnader. 0,5 prosent lavere kostnader vil kunne gi en vesentlig økning i pensjon når arbeidstakerne sparer i 30-40 år.

– Det er også viktig om en skal forvalte framover, påpeker Hølge.

et stort og viktig spørsmål, sier han.

– Det vil ha stor betydning å sikre for eksempel lavere forvaltningskostnader. 0,5 prosent lavere kostnader vil kunne gi en vesentlig økning i pensjon når arbeidstakerne sparer i 30-40 år.

– Det er også viktig om en skal forvalte framover, påpeker Hølge.

et stort og viktig spørsmål, sier han.

– Det vil ha stor betydning å sikre for eksempel lavere forvaltningskostnader. 0,5 prosent lavere kostnader vil kunne gi en vesentlig økning i pensjon når arbeidstakerne sparer i 30-40 år.

– Det er også viktig om en skal forvalte framover, påpeker Hølge.

Ser man bare på innkuddspensjon en, som har øksisert i forhold mens kort tid, er all ørede pensjonskapital en på vei mot 100 milliarder.

- Ingen dokumentasjon

- Vi har ikke sett et eneste regnestykke som viser at det blir rimeligere hvis LO forvalter alle pensjonspengene i et monopol, framfor at det blir ulike forskningselskaps konkurrerer om å levere tilbud.

Arve Bakke, kommunikasjonsdirektør i Finans Norge. Han mener fagforeningene blander ikke milliarder sammen like. Jan Erik Fåne, pensjonsordninger som ikke kan sammenlignes.

- Taper mindre på jobbskifte

En fordel med fell es pensjonskasser er at ansatte slipper å opprette et nytt pensjonsforhold hver gang de skifter jobb, mener Arve Bakke, forundsløder i Fellesorganisasjonen.

Arve Bakke, kommunikasjonsdirektør i Finans Norge. Han mener fagforeningene blander ikke milliarder sammen like.

- Ineffektivt system

Dagens tjenestepensjonssystem er ineffektivt og kostbart, mener LO-økonom Eystein Gjelsvik.

Hver virksomhet - helt ned til et selskap - må sette opp et pensjonssystem. Det er noe som koster mye penger å opprette og vedlikeholde.

50 prosent høyere arbeidsledighet på pensjonsmidler som har gått til utbetaling av pensjon.

Finansinstitusjoner viser ikke hvordan investeringen på pensjonsmidler som har gått til utbetaling av pensjon.

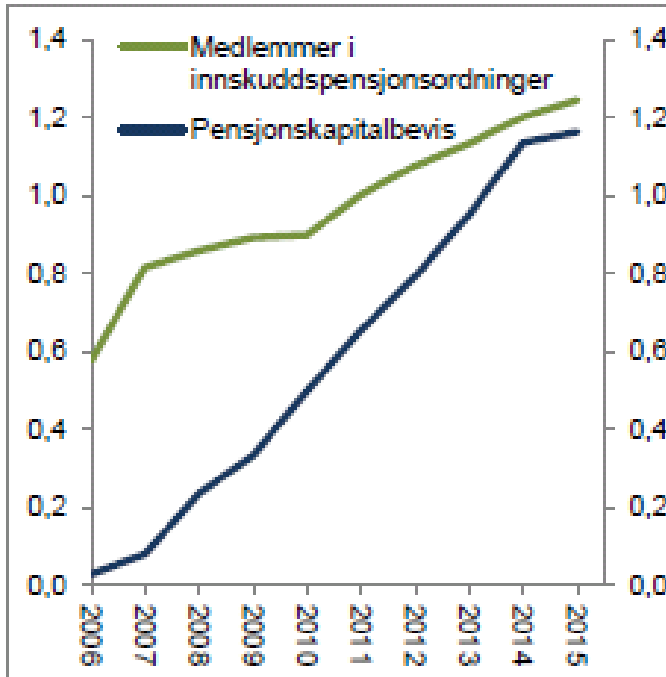
Hovedtema

- Egen pensjonskonto
- Innskudd fra 1. krone og 1. dag
- bedre opptjening av rettigheter mindre tap ved jobbskifte
- ~~Individuell tilleggssparing til pensjon~~

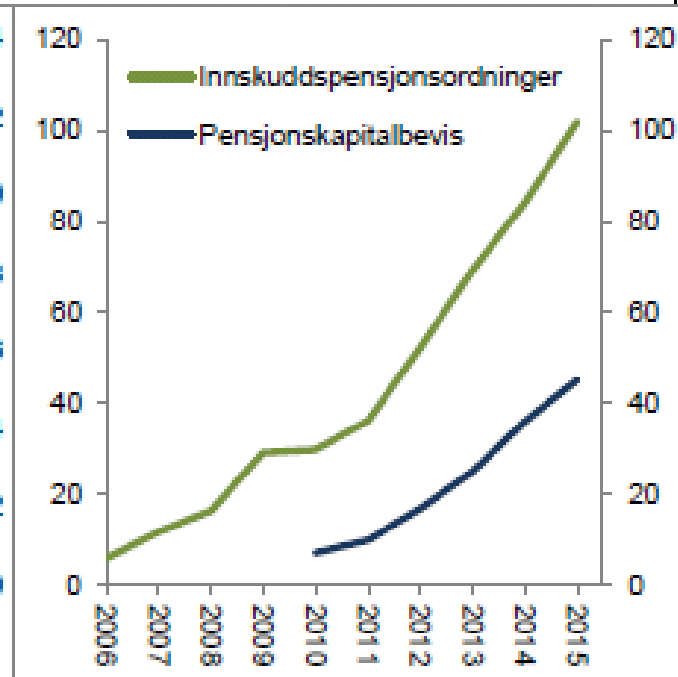
Økende oppstykkning

125 000 nye pensjonskapitalbevis per år

Figur 3.1 Antall. Pensjonskapitalbevis og medlemmer i innskuddspensjonsordninger. Mill. medlemmer/bevis

Figur 3.2 Forvaltningskapital. Pensjonskapitalbevis og innskuddspensjonsordninger. Mrd. kr.

Kilde: Finans Norge

Pensjonskapitalbevis fordyrer og fører til store tap av pensjon

Størrelse	Kostnad, pst av beholdning	Tap i pensjon
Lite og dyrt (10 000 kr)	7%	Over halvparten
Gjennomsnittlig (40 000 kr)	2%	15-30 %
Kollektiv forvaltning	1%	10%

Stordriftsfordel i pensjon

- fallende gjennomsnittskostnader når volumet øker

«Prisopplysningene () viser tydelig at prisene er relativt sett lavere jo større beløp som forvaltes, og at dette gjelder både for pensjonsordninger og for pensjonskapitalbevis. **Det er derfor prisfordeler å hente ved å samle midler under forvaltning, enten midlene samles på pensjonskapitalbevis eller i en pensjonsordning»**

«Dersom prisstrukturen reflekterer reelle kostnadsfordeler, **vil det være velferdsgevinster ved et system i større grad samler midler.»**

- et klart råd til partene om å samle kapital og medlemmer i størst mulig grad for å utnytte stordrift og kjøpermakt

5. Opptjening av pensjonsrettigheter

- 1. Lønnsgrunnlag – opptjening «fra første krone»**
- 2. Nedre alder for pliktig medlemskap**
- 3. Stillingsandel som gir krav på opptjening**
- 4. Medlemskapets varighet for opparbeiding av rettigheter**

Opptjening fra første dag og første krone

- Et spørsmål om fordeling og kostnad.
- Fordelingsvirkningen er med ny folketrygd både logisk og gunstig.
- Reduserer og forenkler administrasjon og registrering.
- Koster samlet ½ pst av lønnssum i privat sektor

Tabell 8.1 Berørte ansettelsesforhold og årlig innskuddsøking ved endrede opptjeningskriterier.

	Ansettelses- forhold	Per medlem ¹	Samlet	I pst. ²
<i>Lønnsgrunnlag³</i>	1 100 000	1 850-6 500	3,3-3,5 mrd.	16-18
<i>Nedre alder⁴</i>	84 500	2 300-8 000	195-675 mill.	0,9-3,3
<i>Stillingsandel⁵</i>	106 000	650-2 500	70-265 mill.	0,35-1,3
<i>Medlemskapets varighet⁶</i>	80 000	4 250-15 000	340-1,2 mrd.	1,7-6

Modell 3* - et godt utgangspunkt

Medregning, kollektiv forvaltning og flytteopsjon

- Samling av beholdning på egen konto, medregning og kollektiv organisering/forvaltning av individuelle konti slik at stordriftsfordeler utnyttes mye bedre
- Den kollektive forvaltningen kan komme som en standardløsning utarbeidet av bedriftene eller partene, eller gjennom fellesordninger på tvers av bedrifter
- Den enkelte kan flytte sin konto ut av den kollektive ordningen og velge et selvvalgt alternativ, mot å betale merkostnadene
- Arbeidsgiver har kostnadsansvaret som i dag, men det kan avtales en deling av kostandene mellom arbeidsgiver og arbeidstaker

*Foretaket velger leverandør, én konto med rett til «medregning», adgang til individuelt valg av leverandør, men valget koster [A3, B1, C1/C2/C3]

Oppsummering

- En god utredning som drøfter konsekvenser av ulike valg for utforming og organisering av tjenstepensjon med utgangspunkt i innskuddspensjonsloven
- Mange bekker små gir ingen stor å, men mange tørre bekker.
- Umulig å være tilhenger av status quo hvis en ønsker mest mulig pensjon for pengene
- Gir partene mulighet for å finne løsninger
- Største mangel: lovforslag om fellesordninger ikke fremmet

Finansbransjens årelange kamp mot kollektiv fornuft ved veis ende?

- Finans Norge Rapport januar 2015 «Brede felles pensjonsordninger vil hemme konkurransen og føre til økte kostnader.»
- Nå: Finans Norge erkjenner at informasjonsskjevheten i finansmarkedet gjør at valget av forvalter ikke kan overlates til den enkelte

6 NYHETER

Angriper LO for taltu

Slakt: Storebrand-sjef Odd Arild Grefstad sier LO bruker et feil regnestykke når det krever én felles pensjonskasse i privat sektor. Storebrand hevder det er like billig.

Støtte: NHH-professor Thore Johnsen mener LO har et godt poeng.

PENSJON
ANNE KARI HAUG
OG JACOB TRUMPF
OSLO

-Det skjedde med oppgjøret er en forutsetning, og jeg mener ikke så mye om det. Men det er viktig at den føres med riktige forutsetninger.

Konserngjef Odd Arild Grefstad i Storebrand lar seg oppføre av LOs argumenter i forkant av årets hovedoppgjør. LO vil ha tariffisert pensjon i privat sektor og etablere brede ordninger på tvers av bedriftene. LO-økonom Eystein Østevik anslo nytte i Klussen-kampen at en felles pensjonskasse for deres medlemmer vil kunne redusere administrasjons- og forvaltningskostnader med ett prosentpoeng.

Grefstad mener at tallene ikke har noe i virkeligheten.

«Hvis en ser på faktiske kostnader for våre kunder med innskuddspensjon, så er det mellom 0,5 og 0,7 prosent av forvaltningskapitalen for store

av kundene våre og under én prosent i snitt. Da er det umulig å spare ett prosentpoeng, sier Grefstad.

Hvis LO samler de ansatte pensjoner i en egen kasse, så vil det ta bort en stor del av dagens private marked. NHH-professor Thore Johnsen kjemper for at det kan gi noe lavere kostnader for bedriftene (se egen sak).

«Et av måkene i seg selv skal løse til lavere kostnader, tror jeg lite på, sier Grefstad.

«Illustrasjon»
LO ville stå på at det er mye å spare på å etablere brede pensjonsordninger.

«Det er overvuldende dokumentasjon, både fra Norge og utlandet på at kostnadene varierer mye, kan spise mye av pensjonen og at størrelsen betyr mye, sier økonomisk Stein Røed i LO.

At Storebrand har lavere kostnader på forvaltningen av sine innskuddspensjoner betyr ikke så ikke det er mulig å spare ett prosentpoeng i snitt, mener Røed.

«Jeg oppfatter én prosent

enhet som en illustrasjon på potensialet for en bedrift, kanskje eller enda større kollektiv. Vi har sett på kostnadsforskjeller som er der i dag og sagt at en prosentpoeng er innen rekkevidde som snitt, når vi er i mål, sier Røed.

«I har en god oversikt over kostnadsnivået i utlandet, for eksempel i Sverige. Det er ikke usenselig lavere enn i Norge, svarer Grefstad.

Storebrand mener det bare uansett hva finnes aksje- og rentefond med aktiv forvaltning i markedet der kostnadene kan ligge på tolv prosent.

«Det er en marginal del av markedet hvor enkelte bedrifter er villig til å betale ekstra fordi

STOREBRAND

Et nordisk aksje-trengselsteg spørsmål fordeling. De utviklet forretningsplaner og pensjonsoppgjøring Norge/Sverige.

Har hovedkvarter på Jostedal Barneveg 2200 asatte.

Støttet til medlemmer i arbeidslivskapital og børsverdi på 10,7 milliarder kroner.

de ønsker å la de ansatte velge enkeltfond i tillegg til standardiserte, sier han.

Imot tariffisering
Løstoldepensjon betyr også at regjeringen iført har bestemt sparenivået for innskuddspensjon, fordi forvaltningskapitalen da velker raskere. Hittil har de ansatte i privat sektor fått mellom to og sju prosent av lønnen i pensjon, men nå er maksimumsnivået hevet til mellom syv og 22,2 prosent.

«Utskringen er at mange bedrifter har blitt værende på lo prosent, sier Grefstad.

«Hva vil det bety for sparenivået som pensjon blir tariffisert?»

OSLO: Storebrand foretrekket det beste lønnsalternativet med pensjonsordning. En effektiv nedskrivning av godsvil i Storebrand Bank gjorde likvidet at resultatet ble mindre enn ventet, og aksjekursen falt.

Innen pensjon og sparing øker forrigejens, Storebrand-sjef Odd Arild Grefstad liker utspillet fra YS leder Arntan Berland i EN-Grind, som ønsker seg en ny pensjon i offentlig sektor.

«En hybrid vil være tilpasset nye regler og for oss vil det være interessant å kjenne om dette markedet, også i det offentlige, svarer Grefstad.

Det store året har Storebrand kvittet seg med pensjonsinvestering kjøptkøpsene er for mange. I dag har det tre kommuner og 201 offentlige virksomheter igjen.

STÅR PÅ SETT.
LO-ansvarlig
Stein Røed.

«Som arbeidsgiver har jeg sans for at bedriften skal ha styringrett på pensjon. Jeg er i tvil om tidspunktet er riktig for å tariffisere det nå, eller la det være opp til hver bedrift å forhandle med sine ansatte, sier Grefstad.

anne.kari.haug@dn.no
jacob.trumpf@dn.no

Ønsker ny ordning

OSLO: Storebrand foretrekket det beste lønnsalternativet med pensjonsordning. En effektiv nedskrivning av godsvil i Storebrand Bank gjorde likvidet at resultatet ble mindre enn ventet, og aksjekursen falt.

Innen pensjon og sparing øker forrigejens, Storebrand-sjef Odd Arild Grefstad liker utspillet fra YS leder Arntan Berland i EN-Grind, som ønsker seg en ny pensjon i offentlig sektor.

«En hybrid vil være tilpasset nye regler og for oss vil det være interessant å kjenne om dette markedet, også i det offentlige, svarer Grefstad.

Det store året har Storebrand kvittet seg med pensjonsinvestering kjøptkøpsene er for mange. I dag har det tre kommuner og 201 offentlige virksomheter igjen.

ENDOMEDLO.
Professor
Thore Johnsen
ved Norges
Handelsøkonomiske
Høgskolen

malere er som i Oljefondet, eller lavere. Da er vi effektivt, sier Grefstad.

Johnsen gir ham delvis rett.

«For et del. Det er klart at man har høstet mye av gevinsten ved at forvaltningen er mindre. Men hvis de spør om forvaltningen bør ytterligere sentraliseres, svarer jeg ja. Hvor store gevinstene er, er vi uiklære. Noen har antydning én prosent. Det harvæ viktig nye ut, for å si det enkelt.